

Dato

21.10.2024

Vår referanse

2024/6

Saksbehandler

Mona Ekelund

SAK 8/2024 I TARIFFNEMNDA

Sakens tema

Fortsatt delvis allmenngjøring av Riksavtalen

Tariffparter

Landsorganisasjonen i Norge (LO) og Fellesforbundet
Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) og NHO Reiseliv

Lovgrunnlag

Lov 4. juni 1993 nr. 58 om allmenngjøring av tariffavtaler mv. § 5

Tariffnemndas sammensetning:

Dommer Terese Smith Ulseth, leder
Professor Steinar Holden, nøytralt medlem
Professor Giuditta Cordero-Moss, nøytralt medlem
Advokat Eirik Hognestad, NHO
Advokat Karoline Findalen Myhre, NHO, vara i nemndmøte 20. september 2024
Advokat Andreas van den Heuvel, LO

Saksgang

Tariffnemnda mottok begjæring fra LO om fortsatt allmenngjøring av Riksavtalen 4. juni 2024. I begjæringen er det foreslått en presisering i § 3 nr. 1 a), slik at *16 år* erstattes med *Inntil 17 år*.

Tariffnemnda sendte utkast til ny forskrift om delvis allmenngjøring av tariffavtale for overnattings-, serverings- og cateringvirksomheter på høring 24. juni 2024 med høringsfrist 5. august 2024.

Det er mottatt høringsinnspill fra:

- LO (uten merknader)
- Justis- og beredskapsdepartementet (uten merknader)
- Arbeidstilsynet
- NHO
- NHO Reiseliv
- Spekter

Tariffnemnda har innhentet statistikker fra SSB over lønnsnivået i de aktuelle bransjene. Nemnda hadde møte 17. september 2024, hvor SSB presenterte statistikker og Arbeidstilsynet presenterte sine erfaringer fra tilsyn på området før nemnda tok stilling til begjæringen. Nemnda behandlet saken i møte 20. og 24. september 2024.

Dokumentene i saken ligger her:

[Høringer \(nemndene.no\)](https://nemndene.no)

Dokumentene er tilgjengelige på nettsiden frem til nye forskrifter sendes på høring etter neste hovedoppgjør.

Tariffnemndas vurderinger

Tariffnemnda fastsetter en ny forskrift om delvis allmenngjøring av tariffavtale for overnattings-, serverings- og cateringvirksomheter.

Etter en helhetlig vurdering av den dokumentasjonen som er lagt frem, mener Tariffnemnda at vilkårene for allmenngjøring er til stede. Fortsatt allmenngjøring er et forholdsmessig tiltak for å bidra til at utenlandske arbeidstakere får lønns- og arbeidsvilkår som er likeverdige med det som norske arbeidstakere har, og for å motvirke det lønnspresset som følger av at det er mange utenlandske arbeidstakere i bransjen.

Tariffnemnda har lagt vekt på lønnsstatistikken fra SSB. Det er en høy andel utenlandske arbeidstakere, og forskjeller mellom lønnsnivåene til de norske og utenlandske arbeidstakerne. En stor gruppe arbeidstakere har lønn på eller rundt det allmenngjorte lønnsnivået. De norske arbeidstakerne i denne gruppen er først og fremst blant de unge arbeidstakere. I aldersgruppen 30-49 år er det en langt mindre andel av de norske arbeidstakerne som har lønn nær det allmenngjorte lønnsnivået. I Fafo-notat 2024:08 går det fram at en høyere andel norskfødte tjener under den allmenngjorte satsen enn arbeidstakere fra EU-Øst, som er den gruppa man vanligvis tenker på som arbeidsinnvandrere. Det kan skyldes ulik sammensetning i de to gruppene, med et større innslag av studenter med kort ansiennitet blant norskfødte

arbeidstakere. Nemnda viser videre til at Arbeidstilsynets tilsynsstatistikk viser at det fortsatt er et høyt antall brudd på regelverket. Dette viser at forskriften har reell betydning, og at det er sannsynlig at lønningene vil falle dersom allmenngjøringen fjernes. ~~Nemnda har også lagt vekt på at partene i tariffavtalen støtter allmenngjøring. Det samme gjør Arbeidstilsynet.~~ Nemnda har også lagt vekt på at Arbeidstilsynet støtter fortsatt allmenngjøring og at NHO og Spekter slutter seg til oppjustering hvis nemnda finner grunnlag for videreføring.¹

Det gjøres en endring i forskriften § 3 nr. 1 bokstav a) som gjelder unge arbeidstakere, i tråd med endringer som er gjort i tariffavtalen. For øvrig er det en justering av lønnssetser.

Forskriften trer i kraft 1. november 2024. Forskrift 9. desember 2022 nr. 2156 om delvis allmenngjøring av tariffavtale for overnattings-, serverings- og cateringvirksomheter oppheves samtidig.

Forskrift om delvis allmenngjøring av tariffavtale for overnattings-, serverings- og cateringvirksomheter skal lyde:

Kapittel I. Innledende bestemmelser

§ 1. Grunnlaget for allmenngjøring

Forskriften er fastsatt på grunnlag av Riksavtalen 2024–2026 mellom NHO og NHO Reiseliv på den ene siden og LO og Fellesforbundet på den annen side.

§ 2. Virkeområde og gjennomføringsansvar

Forskriften gjelder for ansatte innenfor overnattingsvirksomhet, serveringsvirksomhet, cateringvirksomhet og lignende på land, med unntak av ansatte som faller inn under Landforpleiningsavtalen og ansatte som organisasjonsmessig hører inn under avtaleområdet til FLT/LO. Arbeidsgiver og den som i arbeidsgivers sted leder virksomhet som utfører arbeidsoppdrag som nevnt i første ledd skal sikre at bestemmelsene i forskriften gjennomføres.

Forskriften gjelder ikke lærlinger og personer på arbeidsmarkedstiltak.

Kapittel II. Lønnsbestemmelser

§ 3. Lønnsbestemmelse

Arbeidstakere som utfører arbeid som nevnt i § 2, skal ha en lønn per time på minst:

1. For unge arbeidstakere:

- a. Inntil 17 år: kr 135,58
- b. 17 år: kr 145,08
- c. 18 år: kr 159,34.

¹ Rettet feilaktig gjengivelse av nemndas begrunnelse, Tariffnemnda 13.12.2024.

2. Begynnerlønn for arbeidstakere over 20 år/etter 4 md. praksis over 18 år: kr 197,79.

§ 4. Fratrekk i lønn for innkvartering i bedriften

Ved fratrekk i bruttolønnen for innkvartering i bedriften, gjelder følgende satser:

- a. For enkeltrom kr 660,48 pr. md
- b. For dobbeltrom kr 429,58 pr. md.

§ 5. Regulering av lønn mv. i forskriftens virketid

Tariffnemnda kan endre satsene i § 3 og § 4 som følge av tariffrevisjoner.

Kapittel III. Fravikelighet m.m.

§ 6. Fravikelighet

Forskriften kommer ikke til anvendelse dersom arbeidstaker samlet sett er omfattet av gunstigere lønns- og arbeidsvilkår i henhold til avtale eller etter det lands rett som ellers gjelder for arbeidsforholdet.

Kapittel IV. Ikrafttreden m.m.

§ 7. Ikrafttreden og opphør

Forskriften trer i kraft 1. november 2024.

Forskriften gjelder inntil Tariffnemnda treffer nytt vedtak. Forskriften opphører likevel å gjelde dersom partene i tariffavtalen ikke har krevet nytt vedtak innen en måned etter at tariffavtalen er avløst av en ny avtale, jf. allmenngjøringsloven § 7.

Forskrift 9. desember 2022 nr. 2156 om delvis allmenngjøring av tariffavtale for overnattings-, serverings- og cateringvirksomheter oppheves samtidig med ikrafttredelse av denne forskrift.

Tariffnemnda, 21.10.2024

Dommer Terese Smith Ulseth, leder

Professor Steinar Holden, nøytralt medlem

Professor Giuditta Cordero-Moss, nøytralt medlem

Advokat Eirik Hognestad, NHO

Advokat Karoline Findalen Myhre, NHO, vara i nemndmøte 20. september 2024

Advokat Andreas van den Heuvel, LO

Protokollen er elektronisk signert